

Rødding Skole

RØDDING-LØVEL-PEDERSTRUP PASTORATS SKOLEVÆSEN

Et 200-Aars-Jubilæum.

Viborg Stifts Folkeblad dec. 1937

Under Christian den 6. udkom den første almindelige Skolelov, Forordning om Skoler på Landet af 23. Januar 1739.

Ifølge Nyordningen skulde Degnen holde Skole og foruden i Kristendom undervise i Læsning, Skrivning, og Regning. Hvor der ikke var Skole, skulde saadanne bygges, dog at man ved spredt Bebyggelse kan nøjes med Omgangslærere saaledes, at alle Børn i det .mindste undervises 3 Maaneder aarlig.

Skolepligten begyndte med det 6. Aar. Til Trods for, at Biskopper og Præster var virksomme og interesserede med Hensyn til Landsby børnenes Undervisning, blev Forordningen i den første Tid kun langsomt, og ufuldstændigt bragt til Udførelse. De Skoler, der blev opført, var som Regel tarvelige og er forlængst forsvundne. I Skolestuen var der ved hver Side et fladt Bord og Bænke, der hvilede på nedrammede Pæle. Dreng og Piger skulde sidde ved hver sit Bord, adskilte ved en Gittervæg. Som oftest fandt Skolegangen kun Sted om Vinteren.

Skoleholderens Løn var i Loven, fastsat til 12 Rdf., 5 Tdr. Rug og 7 Tdr. Byg, Græsning til 2 Køer og 6 Faar, 25 [Læs Tørv og Frihed for Skatter.

For at blive antaget som Skoleholder maatte vedkommende kunne godtgøre: ;

1. „Om han kand tydeligen underviise Børn i at læse. ; –
2. Om han forstaar sin Catechismum og den rette Saliggjørelses Orden, kan selv derfor gjøre reede, saa og viiser sig beqvem saaledes derover at catechisere, at Børnene, ret kand fatte deres Børne-Lærdoms sande Mening, og' at Kraften deraf dem på en enfoldig, forstaaelig og indtrængende Maade appliceres.
3. Om han har gode Testimonia om et ulasteligt Forhold og i Særdeleshed at han ey bander, ey lyver, ey er, tilgenegen til Drukkenskab, Liderlighed eller Ufredelighed.
4. Om han skriver og reigner vel, eller saa godt, som i hans Skole behøves, og kand deri informere, samt om han skriver orthographice Dansk.”

på det Tidspunkt, da nævnte Forordning udkom, var Skolevæsenet allerede blevet ordnet i Rødding-Løvel-Pederstrup Pastorat, idet Ejeren- af Sødal, Fru Margrethe Dorotlhea Braes, Enke efter Anders. Kjærulf, allerede – da havde ladet opføre Skoler i Rødding og Løvel. Den kongelige konfirmation og Fundatsen er af 20. December 1737.

Om faa dage kan disse skoler altsaa fejre et usædvanligt Jubilæum. Ved at kikke i de gamle Papirer faar man et stærkt Indtryk af, at Fru Margrethe, har haft et smukt Sindelag

over for de Bønder, der hørte under hendes Gods. Ikke i alene er de 2 Skoler blevet opført et Par Aar, førend Forordningen udkom, men Ordningen er gennemført uden Smaalighed i nogen Henseende og staarj fuldt på Højde med de Krav, der stilles i Forordningen af 1739.

Ved samme Lejlighed .stiftedes et Legat, der bærer hendes Navn, og hvis Renter den Dag i Dag hvert Aar til Jul uddeles til værdige og trængende i Pastoratet.

I Anledning af Jubilæet vil der på Sogneraadets Foranstaltning blive udgivet et Festskrift, som bliver forfattet af Skolehistorikeren Lærer E. Poulsen i Løvskaal. Dette Festskrift, som giver Besked om Pastoratets Skolevæsen gennem 200 Aar, vil kunne erhverves for et beskedent Beløb, og det anbefales til alle, der har Interesse for en saadan Redegørelse. Selve Dagen vil blive mindet, ved en festlig Sammenkomst i Rødding den 20. og i Løvel den 21. December. Beboerne i de tre Sogne vil faa en særlig Indbydelse til Festen, hvor Lærer Poulsen m. fl. vil fremdrage Træk fra Skolens Historie og gøre Rede for Udviklingen gennem de mange Aar. Løvel, den 13. December 1937.

J. Vestergaard Jacobsen«

Skolerne i Rødding, Løvel og Pederstrup

(Fortsat fra Side 2.)

Drøwt, maa fremdeles befolk' Sovnen hie!

Befolkningen og Skolen.

Lærer Lund, Aalborg, mindedes de to Aar for 20 Aar siden, da han var Andenlærer i Løvel Det var gode Aar for mig, for det var en Egn, hvor i Befolkningen havde Interesse for Skolen og dens Forhold. Folk var interesseret i, at Børnene passede deres Skole. Det gjaldt ikke saa meget om at faa dem tidligt hjem til Middag. Men ikke mindst var det udmærkede Læreaar for mig, der dengang var en ung Lærer. Jeg har ikke nogensinde arbejdet i en Befolkning, hvor jeg har mærket saa megen interesse for Skolen ogsaa blandt Kollegerne. Det er de to Aar,- der har haft mest Betydning for mig, og jeg mindes dem med den største Taknemlighed.

Lærer Nielsen, Overlund: Det er jo ikke Meningen, at vi skal diskutere Skolelov her, men Dalums Udtryk: på-tvunget af et Flertal, var ikke heldigt. Den Mand, der har skrevet sit Navn under Loven, er Bondemand, saa han kan vel ikke være helt fremmed for Bønders Forhold.

Den nye Skolelov indeholder mange rige Muligheder, og det gælder blot om at udnytte Mulighederne til Gavn for Ungdommen. Loven staar ikke alene; den er et Led i en lang Udvikling, som har været særlig stærk i det sidste Tiaar med Love som Seminarieiloven, Tilsynsloven og Aftenskoleloven. . Mange ser med Ængstelse på den nye Lov, særlig af Frygt for Omkostningerne. Men er det nu saa slemt? Jeg har endnu aldrig set et Folk blive

fattigere af at ofre noget på sin unge Slægt. .

Saa er der ogsaa Folk, der frygter for Ensretning, men for Skoleloven er intet mere fjernt. Der er ganske vist givet en Ramme og én Form, der skal følges; det er jo nødvendigt, hvis man skal skabe ordnede Forhold, Men indenfor disse Rammer gives der store Mulighe-der for frit at ordne sine Sager, som man selv vil.

.. N..P. Thougard læste en Rækkej Hilsener, der var kommet til Festen fra Skolens tidligere Lærere, N. Nielsen, Viborg, J. Mortensen, Ørum, og R. C. Rasmussen, Tversted.

Lærer Jacobsen, Kistrup: Selv i en lille Skole og i et lille Distrikt kan der øves en Gerning af Værdi. Den enklasede Skole har Krav på, at der ydes den den samme Ret som Hovedskolen. Det er mit Ønske, at man maa være klar over, at Kravene lige fuldt er rettet indad mod os selv, og vi vil efter bedste Evne søge at udfylde dem.

Lærer Poulsen: De Mennesker, der var med, til at grunde Skolevæsenet her på Egnen, var ligesom et Hestehoved foran andre. Det gælder ikke blot Fru Braes, men alle de Mennesker, der gennem de 200 Aar har haft med Skolen at gøre. Det er mit Ønske, af det stedse maa være Tilfældet.

Fru Braes var enevældig, Thougard, er det ikke; men, han har ved sin Side saa gode Hjælpere, at der maa kunne naas et godt Resultat.

Lærer V e s t e r g a a r d fortalte om Lærer Hedeagers 25-Aars-Jubilæum og Festen for ham i Løvel Forsamlingshus. Han læste en meget smuk Sang, der var skrevet til den afholdte Lærers **Jubilæum**, samt Pastor Stabels Ligprædiken over Hedeagers anden Hustru.

Lærer Overgaard, Tapdrup, udtalte Ønsket om, at der i Løvel nu som for 200 Aar siden maatte være Folk, der forstod, at Skole og Hjem skal gaa. Haand i Haand i Skolens Opbyggelsesarbejde.. Det er godt, at Lærerne er med i Hjemmene i saavel Fest som Glædesstunder. Gid Hjemmene fremdeles maa se med Tillid og Kærlighed til Skolen, dens Arbejde og dens Arbejdere.

Thougard takkede, fordi der var kommet saa mange, og med Forsamlingens Tilslutning blev der sendt en Hilsen til Skolekommissionsmedlem, Gaardejer Søren Sørensen, Løvel, der var forhindret i at møde på Grund af Sygdom.

Pastor Rosager-Hansen sluttede Mødet med Bøn, og man sang "Til vor lille Gerning ud".

Jubilæumsfesten i Rødding.

Ved Sammenkomsten i Rødding Forsamlingshus bød Skolekommissionsmedlem, Gaardejer P. Andersen, Batum, Velkommen, hvorefter man drak Kaffe. ';

Lærer Poulsen, Løvskal, fortalte fornøjeligt om de gamle Degne. Lige saa længe, som Kirkerne har staaet, har der. Sikkert været en Degn i Rødding-Løvel-Pederstrup, altsaa en Degn for hele Pastoratet. Denne Sogndegn havde fra gammel Tid de samme Pligter som Kirkesangeren efter -1814, men han skulde tillige under Præstens Forfald prædike. ' . :

Skolerne i Rødding og Løvel var de første i Nørlyng Herred, og Biskop Wøldike, Viborg, fremhævede dette 1738 til Efterfølgelse andre Steder. Degnelønnen var fra „Alders Tid”: Degnetrave, Offer på de store Højtids-dage, Akcidenser, Smaaredsel ‘ eller Nannest, fri Degnebolig og Brændsel. Degneboligen, der anskaffedes i 1917, var Pastoratets første. Foruden Degnelønnen fik Rødding Degn fra 1737 tillige 6 Rigsdaler i Skoleløn. Denne „Skoleløn” ydes endnu til Embedet.

Ved. Skoleloven af 1814 ophævedes Degneembedet, og dets Indtægter anvendtes derefter til Pastoratets samlede Skolevæsen. Skolelovene var ofte meget primitive; kun tre Skoler i Viborg Amt havde Jernkakkellovne i 1843. Ellers var det lerovne. I Rødding og Løvel havde man allerede i de af Fru Braes oprettede Skoler Jernovne. De hygiejniske Forhold var, på den Tid elendige. I Skolestuen var der Iergulv, og Børnene gik med Træsko på inde i Skolestuen; Børnene var ofte meget urenlige, måtte ofte forsømme Skolen på Grund af Fnat, ofte havde de Utøj og lignende Urenligheder.

Rødding første Skole var usædvanlig godt bygget af Bindingsværk og stod i 120 år. Skolen, der i 1858 byggedes og afløste den gamle var også en smuk og solid Bygning, hvorimod den nuværende Skolebygning af, 1901 ikke er køn, hvilket derimod er Tilfældet med Lærerboligen. .

Sognerådsformand Thougaard fik derefter Ordet og udtalte: Den Skoleordning, som i 1737 ved Fru Dorthea Braes, Sødal blev ført ud i Livet her i Kommunen, var helt tidssvarende. I 1814 kom saa en ny Skolelov, og de Folk, som førte den ud i Livet, var ligeledes forudseende, saa vi maa beundre dem for det. Vi kan takke Skoleloven af 1814 for, at der kom en interesseret Landbefolkning; Lad os nu holde sammen og gøre vort bedste for at faa ført ud i Livet den Skolelov, som af Rigsdagen er vedtaget i Aar, 200 Aar efter den første Skoles Oprettelse her i Kommunen.

Derefter talte Lærer Jensen, Rødding, om de forskellige Lærere, som har virket ved Skolen siden Begyndelsen af det 19. Århundrede. Han fremførte en Del Uddrag af de gamle, interessante Protokoller, hvoraf det bl. a. fremgik, at der ofte kunde være adskilligt at udsætte. Således læser vi i Protokollen i 1840: ”Den 19. Febr, KL 9 ved min Indtrædelse i Skolen, ses kun 4 Børn til Stede; og da jeg forlod Skolen 10 Min. over 10, manglede endnu 16 Børn. Forresten var Læreren allerede beskæftiget i Skolen, da jeg kom, og Børnene, der var til Stede, befandtes at være gode”.

Der var ogsaa mange Forsømmelser, og det kunde undertiden være nødvendigt at påkalde Direktionens Hjælp for at faa Folk til af sende f. Eks. deres Tjenestedreng i Skole og for at faa pålignede Mulkter inddrevet. Som Kuriosum oplyste Lærer Jensen, at Folketællingen på Landet for ca. 100 Aar siden sorterede under Læreren.

P. Andersen, Batum, talte om Lærernes Lønninger i de 200 Aar, ligesom han omtalte

Skolebygningernes Vedligeholdelse og fremdrog mange Træk. f. Eks. havde en Murer fra Ingstrup. tilbudt at udføre Murerarbejdet ved en større Tilbygning gratis samt. holde denne vedlige mod at blive fritaget for anden: Ydelse i Skolen for Livstid

Amtsskolekonsulent Villumsen oplæste sit morsomme Digt om de gamle Degne i Kommunen, og Lærer Nielsen, Overlund, talte om den nye Skolelov

Lærer Christensen, Ingstrup, og. Lærer V e s t e r g a a r d, Løvel, fremhævede flere morsomme Træk fra den Tid, da Præst og Degn fik en Del af .deres Løn i Form af Offer. Lærer Vestergaard fremhævede Pietismens gode Indflydelse på den Tid, da Skolerne i Rødding og Løvel blev oprettet.

Gaardejer Mø1ler Andersen, Krigelhovgaard, .talte om de. gode Minder fra sin Skoletid her i Rødding. Minderne blev tydeligere år for år.

Gaardejer Jesper Nielsen, Batum, havde til Festen forfattet et smukt Digt til Fru Dorthea Braes' Minde. –

Hele Festen fik et muntert Forløb og afsluttedes med Bøn af Pastor Rosager.

SKOLE I RØDDING

Lokalhistorisk gruppes sammendrag anno 2009

Historisk tilbageblik:

Den første skole egentlige skole i Rødding blev ”indviet” i 1737.

Skolen bestod af et hus, som enkefru Kjærulf Braes fra Sødal skænkede til degnebolig. Til boligen blev der opført et 4 fags skolehus (et fag var afstanden mellem spær og bjælker). Hermed var Rødding faktisk forud for sin tid, idet der først i 1739 kom en lov om undervisningspligt og påbud om oprettelse af skoler.

De første degne ved Rødding skole var såkaldte løbedegne fra Viborg Latinsko1e. En ny skole med lærerbolig blev opført på Kirkegade i 1858.

I 1901 blev der på den modsatte side af Kirkegade (ved siden af Kirken – på hvert sit hjørne af Engehavedej) opført en ny skole med 2 skolestuer.

Samme år blev den første lærerinde ansat ved Rødding skole til at assistere skolens eneste lærer.

Den gamle skolestue blev omdannet til lærerindelejlighed, og fungerede som sådan

Den gamle skole 1901 – 1976)

indtil 1928, hvor der opførtes en ny lærerbolig med 2 lejligheder (den største til læreren og den mindste til lærerinden) i Kirkegade – lige overfor skolen fra 1901 og nabo til den gamle skole fra 1858.

Fra 1901 var Rødding skole fire-klasset:

1. klasse (første årgang)
2. klasse (anden og tredje årgang)
3. klasse (fjerde og femte årgang)
4. klasse (sjette og syvende årgang)

Man havde således 7 års skolegang, hvor man dog kun gik i skole hver anden dag og 2 årgange i hver klasse fra 2. årgang.

1. og 4. klasse den ene dag og 2. og 3 klasse den anden dag.

Skolens lærer og lærerinde varetog på skift hver sin klasse – alt afhængig af hvilket fag, der skulle undervises i.

Yderligere skolegang var henvist til Katedralskolen i Viborg (optagelsesprøve), hvor man kunne tage en mellemskoleeksamen og/eller realeksamen, eller til Viborg Private Realskole (dengang kaldet Føns' Skole), hvor man kunne få præliminæreksamen (6.-10. klassetrin).

Indtil ca. 1960 var forholdene ved skolen spartanske, meget lille legeplads, wc'er i gården, kakkelovne, brændselsopbevaring på skolens loft, dårlig el-belysning – et par små lamper i hver skolestue, en enkelt lampe i vindfanget, ingen i skolegange – man sparede, hvor spares kunne.

Fra 1958, hvor der blev indført en ny lov om skolegang hver dag, blev de 2 skolestuer i skolen fra 1901 suppleret med undervisning i lokaler i forsamlingshuset. Blandt andet foregik al gymnastik-undervisningen der.

I 1966 blev Ingstrup skole nedlagt, og elever samt skolen eneste lærer flyttede til Rødding, hvor der ved skolen blev opført en træpavillon med 3 klasseværelser. Få år senere blev der opført yderligere en pavillon med 1 klasseværelse og et lærerværelse. Lærerstaben var på det tidspunkt udvidet til seks, og der var nu en klasse pr. klassetrin.

I 1972 blev der oprettet en børnehaveklasse ved Rødding Skole, som i starten havde denne til huse i lærer Petersens tidligere lejlighed (den store lærerlejlighed). Denne stod tom, fordi lærer Petersen var flyttet ind i et nybygget hus på Præstevænget.

Efter sommerferien august 1976 blev en ny skole taget i brug på Meldgårdsvej, en dejlig velindrettet og veludstyret skole.

Den "nye" gamle skole fra 1901 blev revet ned, medens barakkerne blev solgt og flyttet. Den ene barak gør endnu i 2009 fyldest som medborgerhus i Brunshåb ved Viborg.

Frem til august 1986 var der alene børnehaveklasse til 7. klasse i Rødding. Indtil da havde Tjele kommune i en årrække haft overenskomst med Østre Skole i Viborg om at overtage eleverne fra Rødding i 8., 9. og 10. klasse.

Da Østre Skole i starten af 1980'ere bebudede et ophør af overenskomsten omkring overbygningen, blev det startskuddet til en langvarig debat både i skolekredse og i kommunalbestyrelsen, men resultatet blev en overbygning på Rødding skole fra august 1986 og den første bevilling til en tilbygning til skolen på Meldgårdsvej.

Siden er det blevet til flere udbygningen, da elevtallet i takt med parcelhusudstykningsene i Rødding er steget, ligesom der er overført elever fra Vammen og Løvel skoler.

Senest er Løvel og Rødding skoler fra skoleåret 2009/10 fusioneret til en skole med navnet Sødalskolen.

RØDDING SKOLE

Rødding-Løvel-Pederstrup sognekommune

Skrevet af Aage Petersen (Førstelærer i Rødding til 1981)

De første degne ved Rødding skole var løbedegne fra Viborg; de boede på fæstegods til 1728, da fru Kjærulf til Sødal skænkede et hus til degnebolig ved fundats af 20/12 1737, konfirmeret 11/3 1740. Degnekaldet deltes (ophævedes) efter kancelliskrivelse af 12/1 1811.

Den 24. juni 1818 molesteredes degneboligens søndre side af en skypumpe. En ny skolebygning opførtes 1858; 1901 byggedes to skolestuer, og de gamle skolestuer omdannedes til bolig for en lærerinde. Efter 1901 var Rødding skole fireklasset.

1. klasse (første årgang).
2. klasse (anden og tredje årgang).
3. klasse (fjerde og femte årgang).
4. klasse (sjette og syvende årgang).

Foruden de to klasseværelser benyttedes efter 1958 lokaler i forsamlingshuset til undervisning, hvor forøvrigt al gymnastikundervisning er foregået gennem årene. I 1966, da Ingstrup skole blev nedlagt, og elever og lærer flyttede til Rødding, blev der ved skolen opført en træpavillon med 3 klasseværelser, få år senere yderligere en pavillon med 1 klasseværelse og et lærerværelse. Lærerstaben udvidedes til seks; i 1972 oprettedes en børnehaveklasse ved skolen. Efter sommerferien august 1976 blev en ny skole taget i brug på Meldgårdsvej, en dejlig velindrettet og veludstyret skole.

Indtil ca. 1960 var forholdene ved skolen spartanske, meget lille legeplads, wc'er i gården, kakkelovne, brændselet opbevarede på skolens loft, dårlig el-belysning – et par små

lamper i hver skolestue, en enkelt lampe i vindfanget, ingen i skolegangen o.s.v., man sparede hvor spares kunne.

Hvordan formede livet sig i skolekredsen? Forældrene var glade for "deres" skole og værnede og støttede den og det arbejde, der udførtes i skolen. Hjalp deres børn med hjemmearbejdet og sørge-de for, at børnene var vel forberedte hver dag og at de opførte sig ordentligt. De forlangte også noget af "deres" lærere, der skulle bestilles noget (meget) i skolen, så eleverne var vel skikket til – for de flestes vedkommende efter 7 års skolegang at gå ud i livet. Det var ikke bare det kundskabsmeddelende, der blev lagt vægt på, sandelig også den opdragende side blev højt prioriteret.

En del velbegavede elever forlod Rødding skole i 11-12 års alderen for efter bestået optagelsesprøve at komme i mellemskolen på Fønns' skole eller Latinskolen i Viborg.

Forældrene skulle selv betale skolebøger, -materialer og transport.

Forældrene blev inviteret til at overvære årsprøverne, men næsten ingen efterkom indbydelsen. Skolens juletræsfest i forsamlings-huset, hvor forældrene deltog, var et højdepunkt i skoleåret. Først i sekstiårene begyndte vi med regelmæssige forældremøder, klasse-møder o.s.v.

Jeg synes, forholdet til og med elever og forældre i "gamle" dage var godt, det var tillidsfuldt. Skolen og det lille samfund var ikke større, end vi alle kendte hinanden.

Lærerne kom til kaffe-gilder i de fleste børns hjem, og lærerne var altid med til konfirmationsfesten i hjemmene. At man kendte hjemmet var af uvurderlig betydning i det daglige skolearbejde.

Gennem mange år blev der også drevet aftenskolearbejde, navnlig i dansk og regning.

Senere optoges engelsk i aftenskolen. I man-ge år var der en foredragsforening, men den blev slået ud af radio og tv. Her i skolekredsen stod Indre Mission ret stærkt i en del år og prægede foreningslivet ved møder, bibelkredse, KFUM og K.

Muligheder for lærernes efteruddannelse var beskedne efter vore dages forhold, midlerne små. Viborg lærerkeds afholdt gode efter-middagskurser i Viborg for byens og egnens lærere. Senere også årskurser, som man kunne deltage i efter skoletid, altså eftermiddags- og aftenhold. Selvfølgelig betalte lærerne alt selv. Havde man råd, kunne man tage på årskursus i København, naturligvis uden kommunalt tilskud.

Rødding skole var ikke årgangsdelt skole med mange børn i klassen, navnlig i 2. og 3. klasse. Ofte var der 30-36 børn i hver klasse. Det krævede et stort forberedelsesarbejde og meget arbejde i timerne. Året havde 246 skoledage, 42 timers arbejdsuge + specialundervisning, som tog sin begyndelse i 50'erne; arbejdsugen var på 6 dage. Om sommeren var mødetiden 07.15 om vinteren 08.30.

Dertil kommer, at førstelæreren var kirkesanger og kirkebylærer. Tiden var fuldt besat og lønnen lille. Men vi arbejdede med liv og lyst, tænkte ikke så meget på det økonomiske. ./.
NB: Jeg vedlægger en læseplan fra 1954-58 for Rødding skole.

Hvert år i marts (skoleåret gik fra april til april) afholdtes der årsprøver, eksamen. Skolekommissionen, der bestod af 2 medlemmer fra hvert skoledistrikt, ialt 10 medlemmer + formanden, lavede opgaverne i dansk og regning. Opgaverne blev trykt hos en bogtrykker i Viborg. Skriftlig eksamen foregik på samme dag og tid i alle kommunens skoler. Skolemedlemmerne mødte op på de respektive skoler den pågældende dag og ledede prøven. Opgaverne blev indført i specielle opgavehefter. Medlemmerne tog opgaverne med sig og rettede dem hjemme. Ca. 14 dage senere var så den mundtlige eksamen, hvor samtlige medlemmer var til stede + præsten. Inden eksamen begyndte fik medlemmerne udleveret en karakterliste med elevernes navne og et skema over det i årets løb gennemgåede pensum i de forskellige fag. Formanden ledede eksamen. Mundtlig eksamen afholdtes i religion (bibelhistorie, katekismus og salmevers) , her bestemte præsten opgaven; desuden i regning, dansk, historie, geografi og sang. Enkeltmandsoverhøring. Hvert medlem gav hver elev karakter også i de skriftlige fag. Når eksamen var færdig blev gennemsnitskarakteren i de enkelte fag for den enkelte elev udregnet og indført i en protokol, der var på skolen. En lang og anstrengende dag for medlemmer og lærere. Naturligvis skulle man have noget at styrke sig på, det sørgede førstelærerens kone for. Hun serverede kaffe et par gange og gav middag. Udgifterne afholdt førstelæreren. Her ved skolen startede mundtlig eksamen som regel kl. 13.00 og varede til 17.00-17.30, men først ved 21.00-22.00 tiden var det overstået, og vi skiltes. Dagen efter mødte eleverne op og fik deres karakterer udleveret. Eksamensdagen var ikke bare eksamen, men også en hyggelig dag i fornøjeligt samvær. Det var ligeså meget lærerne, der var til eksamen.

Det var en ære at komme i skolekommissionen og det var dygtige mænd (kun mænd), der sad der. Når man var valgt, sad man som regel til pensionsalderen indtrådte.

Medlemmerne var ikke bange for at sige deres mening på skolen og ved møderne.

Lærerne var under kontrol, der blev stillet krav til dem.

Undervisningsmidlerne var beskedne. Udover, at hvert barn havde en lærebog i de forskellige fag, var der i hvert klasseværelse en vægttavle, et Danmarkskort, et Europakort og et Palæstinakort. Fælles for alle klasser et Verdenskort, en globus, en lille samling af sten (geologi) og stenredskaber, ca. 50 billeder på karton af kendte danske mænd og af historiske begivenheder. Et lille børnebibliotek. I de yngstes klasseværelse plancher til anskuelsesundervisning. Gymnastikundervisning foregik i forsamlingshusets sal.

Børnene gik i skole hveranden dag, ikke nogen dårlig orden. Næsten ingen var skoletrætte, de fleste var glade for at gå i skole. Man må huske på, at den gang arbejdede

børnene med hjemme i bedriften, eller de var ude at tjene. Ofte var det hårdt arbejde, de blev sat til, så kunne det være dejligt afslappende at komme i skole. Vejen til og fra skole har betydet meget for mange børn (ingen skolebus). Her havde man ofte dejlige oplevelser sammen med kammeraterne.

Som vi om julen havde juletræsfest, havde vi om sommeren skoleudflugt, en stor dag som alle glædede sig til. Det foregik gerne med DSB f.eks. til Århus, Aalborg, Fanø, Himmelbjerget o.s.v. I sommerhalvåret gik vi ofte en time ud for at opleve naturen, se på blomster og dyr i vejgrøften eller skoven. Børnene var glade for at få et lille indblik i denne store, forunderlige verden, der er lige uden for døren.

Jeg har forsøgt at give et kort rids af et skoleforløb, som nu for de fleste er historie. Et tidsafsnit som mange vel i dag vil synes ensformigt, trist, kedeligt etc., men det var det ikke, tværtimod; for mig en lykkelig tid med megen arbejdsglæde.

Aa. Petersen (Førstelærer i Rødding til 1981)

FHV. FØRSTELÆRER I RØDDING, P. HENNEBERG, FYLDER SØNDAG D. 18. DS. 80
Viborg Stifts Folkeblad 17/11 1928

Henneberg stammer fra Gadbjerg ved Jelling, hvor hans Fader var Landmand. Han tog godt 30 Aar gammel Lærereksamen fra Blaagaard Seminarium og fik Ansættelse som Andenlærer i Skals, hvor han virkede i et Par Aar, for derefter – i 1895 – at blive ansat i Rødding som Førstelærer.

Nu har Henneberg forlængst forladt Skolestuen; men han bor i dens Nærhed og han holder af at være i Kontakt med Børnene. Naar den gamle Lærer vandrer ud – og det gør han vist ofte, thi Helbredet er, – naar undtages nogle Nervesmerter i Hovedet, rigtig godt – kan man ofte se ham med et Barn ved hver Haand. Der har altid under Hennebergs lange Virksomhed som Lærer i Rødding været det bedste Forhold mellem Hjem og Skole, mellem

Lærer og Elever. Befolkningen lærte at skatte Lærer Henneberg ikke, blot som den gode samvittighedsfulde Pædagog, men ogsaa for hans rent menneskelige Egenskabers Skyld, og den gamle Lærer har et lige saa godt Lov at sige Byens og Egnens Beboere på. De kan tro, udtalte han, da vi forleden Dag hilste på ham i hans Hjem, at min Hustru og jeg har tilbragt lykkelige Aar her i Rødding, hvor alle Mennesker er saa flinke og omgængelige.

Lærer Henneberg og frue

Om det for en Del skyldes, at Blodet saa ofte fornyes på denne Egn, skal jeg ikke med Bestemthed kunne sige; men saaledes er det i hvert Fald, Hvad jeg sagde om Beboerne, det gælder ogsaa Børnene. Det er rare Børn, jeg har haft med at gøre...

Henneberg og Hustru, Karoline Henneberg, der er Gaardmandsdatter fra Sjælland, kan se tilbage på et meget virksomt og arbejdsomt Liv. Fru Henneberg har været sin Mand en meget værdifuld Støtte gennem et langt, harmonisk Samliv. I Ægteskabet var 13 Børn, hvoraf de 9 lever og for Størstedelen er bosat i Egnen. En Datter er gift med Gaardejer Søren Bay, Agathelund en anden Datter med Lærer Bach, som i nogle Aar var Førstelærer i Vammen, men som nu har Embede på Sjælland, 4 Døtre er endvidere gifte med Landmænd Lindum og Sdr. Rind, og i Viborg har Ægteparret en Søn, Snedker Henneberg. Lærer Henneberg havde udenfor Lærergerningen en Jordlod at passe og en Kollega af ham, en Lærer i Viborgeggen, som selv har prøvet det samme, giver ham det Skudsmaal, at han har været en meget dygtig Landmand. Naar vi ydermere tilføjer, at Henneberg ogsaa bestred Bestillingen som Kirkesanger, forstaar man, at han ikke har haft ret mange ledige Stunder. Der er mange, som Søndag vil bringe Lærer Henneberg en Hilsen, ikke mindst vil hans Elever af alle Aargange mindes ham.